

Evangelie
van
Johannes

Pesach: Jezus als de Nieuwe Tempel (2:12-4:54)

Gods aanwezigheid onder zijn volk

- **Structuur**

A. Reis naar Jeruzalem: 'Daarna...'

- 1) Pesach en het tempelincident (2:13-25)
 - Jezus als de nieuwe tempel
 - Tekenen en reddende kennis
- 2) Jezus en Nicodemus: geloven en weten (3:1-21)
 - Moet opnieuw geboren worden – een nieuwe schepping

B. In Judea: 'Daarna...'

- 1) Jezus en Johannes de Doper: rituele reinigingen (3:22-36)
 - Jezus' waarheid als de weg naar eeuwig leven

C. Naar Galilea door Samaria

- 1) Jezus en de Samaritaanse vrouw (4:1-42)
 - Geen religieuze kwestie: het gaat om Jezus zelf
- 2) De zoon van de hoveling (4:43-54)
 - Jezus is het eeuwige leven (het gaat om woorden, niet om tekenen)

De Samaritaanse vrouw: Aanbidden zoals het hoort (4:1-45)

1Toen nu de Heer vernam, dat de farizeeën gehoord hadden dat Jezus meer discipelen maakte en doopte dan Johannes **2** (hoewel Jezus Zelf niet doopte, maar zijn discipelen), **3** verliet Hij Judea en ging <weer> naar Galilea. **4** En Hij moest door Samaria gaan. **5** Hij kwam dan bij een stad in Samaria, Sichar geheten, dicht bij het veld dat Jakob zijn zoon Jozef had gegeven. En daar was [de] bron van Jakob. **6** Jezus dan was vermoeid van de reis en ging zo bij de bron zitten. Het was ongeveer [het] zesde uur. **7** Er kwam een vrouw uit Samaria water putten. Jezus zei tot haar: Geef Mij te drinken. **8** (Want zijn discipelen waren weggegaan naar de stad om voedsel te kopen.) **9** De Samaritaanse vrouw dan zei tot Hem: Hoe vraagt U die een Jood bent, van mij te drinken die een Samaritaanse vrouw ben? <Want Joden hebben geen omgang met Samaritanen.> **10** Jezus antwoordde en zei tot haar: Als u de gave van God kende en Wie Hij is die tot u zegt: Geef Mij te drinken, dan zou u aan Hem hebben gevraagd en Hij zou u levend water hebben gegeven. **11** De vrouw zei tot Hem: Heer, U hebt geen puttemmer en de put is diep; waar hebt U dan het levende water vandaan? **12** Bent U soms groter dan onze vader Jakob, die ons de put heeft gegeven en die er zelf uit heeft gedronken, en zijn zonen en zijn vee? **13** Jezus antwoordde en zei tot haar: Ieder die van dit water drinkt, zal weer dorst hebben; **14** maar ieder die drinkt van het water dat Ik hem zal geven, zal in eeuwigheid geen dorst hebben; maar het water dat Ik hem zal geven, zal in hem worden een bron van water dat springt tot in [het] eeuwige leven. **15** De vrouw zei tot Hem: Heer, geef mij dat water, opdat ik geen dorst heb en ik niet meer hier kom om te putten. **16** Hij zei tot haar: Ga heen, roep uw man en kom hier. **17** De vrouw antwoordde en zei<tot Hem>: Ik heb geen man. Jezus zei tot haar: U hebt terecht gezegd: Ik heb geen man; **18** want vijf mannen hebt u gehad, en die u nu hebt is uw man niet; dit heb u naar waarheid gezegd. **19** De vrouw zei tot Hem: Heer, ik zie dat U een profeet bent.

De Samaritaanse vrouw: Aanbidden zoals het hoort (4:1-45)

20 Onze vaders hebben op deze berg aangebeden, en u zegt dat in Jeruzalem de plaats is waar men moet aanbidden.

21 Jezus zei tot haar: Geloof Mij, vrouw, er komt een uur dat u noch op deze berg, noch in Jeruzalem de Vader zult aanbidden.

22 U aanbidt wat u niet weet; wij aanbidden wat wij weten, want de behoudenis is uit de Joden. **23** Maar er komt een uur, en het is er, dat de ware aanbidders de Vader zullen aanbidden in geest en waarheid; immers, de Vader zoekt zulke

[personen] die Hem aanbidden. **24** God is een geest, en wie Hem aanbidden, moeten Hem aanbidden in geest en waarheid.

25 De vrouw zei tot Hem: Ik weet dat [de] Messias komt, die Christus wordt genoemd; wanneer Die is gekomen, zal Hij ons alles verkondigen. **26** Jezus zei tot haar: Ik ben het, die tot u spreek. **27** En hierop kwamen zijn discipelen en verwonderden zich dat Hij met een vrouw sprak; toch zei niemand: Wat zoekt U? of: Wat spreekt U met haar?

28 De vrouw verliet dan haar watervat en ging weg naar de stad en zei tot de mensen: **29** Komt, ziet een mens die mij alles heeft

gezegd wat ik heb gedaan. Is Deze niet de Christus? **30** Zij gingen de stad uit en kwamen naar Hem toe.

31 Intussen vroegen de discipelen Hem aldus: Rabbi, eet. **32** Maar Hij zei tot hen: Ik heb voedsel om te eten dat u niet kent.

33 De discipelen dan zeiden tot elkaar: Heeft iemand Hem soms iets te eten gebracht? **34** Jezus zei tot hen: Mijn voedsel is, dat Ik de wil doe van Hem die Mij heeft gezonden en zijn werk volbreng.

35 Zegt u niet: Het zijn nog vier maanden, dan komt de oogst? Zie, Ik zeg u: Slaat uw ogen op en aanschouwt de velden, want zij zijn al wit om te maaien. **36** De maaier ontvangt loon en verzamelt vrucht voor [het] eeuwige leven, opdat zich samen verblijden de zaaier zowel als de maaier.

De Samaritaanse vrouw: Aanbidden zoals het hoort (4:1-45)

37 Want hierin is de spreuk waar: De één zaait, de ander maait. **38** Ik heb u gezonden om te maaien wat u niet hebt bearbeid; anderen hebben het bearbeid en u bent op hun arbeid[sterrein] gekomen. **39** Velen nu van de Samaritanen uit die stad geloofden in Hem om het woord van de vrouw, die getuigde: Hij heeft mij alles gezegd wat ik heb gedaan.

40 Toen dan de Samaritanen naar Hem toe waren gekomen, vroegen zij Hem bij hen te blijven; en Hij bleef daar twee dagen.

41 En er geloofden er veel meer om zijn woord; **42** en zij zeiden tot de vrouw: Wij geloven niet meer op uw zeggen, want wijzelf hebben [Hem] gehoord en weten dat Deze waarlijk de Heiland van de wereld is.

- A. Ontmoeting tussen Jezus en de Samaritaanse vrouw (4:5-9)
- B. Dialoog over levend water (4:10-15)
- C. Dialoog over ware aanbidding** (4:16-26)
- B. Dialoog over ongekend voedsel & zaaien en oogsten (4:27-38)
- A. Ontmoeting van Samaritanen en Jezus (4:39-42)

De Samaritaanse vrouw: Aanbidden zoals het hoort (4:1-45)

19 De vrouw zei tot Hem: Heer, ik zie dat U een profeet bent. **20** Onze vaders hebben op deze berg aanbeden, en u zegt dat in Jeruzalem de plaats is waar men moet aanbidden. **21** Jezus zei tot haar: Geloof Mij, vrouw, er komt een uur dat u noch op deze berg, noch in Jeruzalem de Vader zult aanbidden. **22** U aanbidt wat u niet weet; wij aanbidden wat wij weten, want de behoudenis is uit de Joden. **23** Maar er komt een uur, en het is er, dat de ware aanbidders de Vader zullen aanbidden in geest en waarheid; immers, de Vader zoekt zulke [personen] die Hem aanbidden. **24** God is een geest, en wie Hem aanbidden, moeten Hem aanbidden in geest en waarheid. **25** De vrouw zei tot Hem: Ik weet dat [de] Messias komt, die Christus wordt genoemd; wanneer Die is gekomen, zal Hij ons alles verkondigen. **26** Jezus zei tot haar: Ik ben het, die tot u spreek.

❖ **Maar er komt een uur en het is er** → Jezus is de volkomen openbaring van de Geest en de waarheid

❖ **Aanbidden in Geest ...en waarheid?**

❖ **Israëls profetische hoop** (Joël 2:28-32) → **allen als profeten** (Handelingen 2).

'Maar dit is wat gesproken is door de profeet Joël: 'En het zal gebeuren in de laatste dagen, zegt God, dat Ik van mijn Geest zal uitstorten op alle vlees, en uw zonen en dochters zullen profeteren, en uw jongemannen zullen gezichten zien en uw ouden zullen dromen dromen. Ja, op mijn dienaren en op mijn dienaressen zal Ik in die dagen van mijn Geest uitstorten en zij zullen profeteren.'

❖ **Paulus** → natuurlijke aanname van 'Geestvervulde aanbedding' (1Kor.14; Ef.5:19-20; Kol.3:16; vgl. Judas 20!)

De Samaritaanse vrouw: Aanbidden zoals het hoort (4:1-45)

19 De vrouw zei tot Hem: Heer, ik zie dat U een profeet bent. **20** Onze vaders hebben op deze berg aanbeden, en u zegt dat in Jeruzalem de plaats is waar men moet aanbidden. **21** Jezus zei tot haar: Geloof Mij, vrouw, er komt een uur dat u noch op deze berg, noch in Jeruzalem de Vader zult aanbidden. **22** U aanbidt wat u niet weet; wij aanbidden wat wij weten, want de behoudenis is uit de Joden. **23** Maar er komt een uur, en het is er, dat de ware aanbidders de Vader zullen aanbidden in geest en waarheid; immers, de Vader zoekt zulke [personen] die Hem aanbidden. **24** God is een geest, en wie Hem aanbidden, moeten Hem aanbidden in geest en waarheid. **25** De vrouw zei tot Hem: Ik weet dat [de] Messias komt, die Christus wordt genoemd; wanneer Die is gekomen, zal Hij ons alles verkondigen. **26** Jezus zei tot haar: Ik ben het, die tot u spreek.

❖ **Maar er komt een uur en het is er** → Jezus is de volkomen openbaring van de Geest en de waarheid

❖ **Aanbidden in Geest ...en waarheid?**

❖ **Israëls profetische hoop** (Joël 2:28-32) → **allen als profeten** (Handelingen 2).

'Maar dit is wat gesproken is door de profeet Joël: 'En het zal gebeuren in de laatste dagen, zegt God, dat Ik van mijn Geest zal uitstorten op alle vlees, en uw zonen en dochters zullen profeteren, en uw jongemannen zullen gezichten zien en uw ouden zullen dromen dromen. Ja, op mijn dienaren en op mijn dienaressen zal Ik in die dagen van mijn Geest uitstorten en zij zullen profeteren.'

❖ **Wat een 'plaats' heilig maakt is de aanwezigheid van de Heilige Geest!**

De Samaritaanse vrouw: Aanbidden zoals het hoort (4:1-45)

19 De vrouw zei tot Hem: Heer, ik zie dat U een profeet bent. **20** Onze vaders hebben op deze berg aanbeden, en u zegt dat in Jeruzalem de plaats is waar men moet aanbidden. **21** Jezus zei tot haar: Geloof Mij, vrouw, er komt een uur dat u noch op deze berg, noch in Jeruzalem de Vader zult aanbidden. **22** U aanbidt wat u niet weet; wij aanbidden wat wij weten, want de behoudenis is uit de Joden. **23** Maar er komt een uur, en het is er, dat de ware aanbidders de Vader zullen aanbidden in geest en waarheid; immers, de Vader zoekt zulke [personen] die Hem aanbidden. **24** God is een geest, en wie Hem aanbidden, moeten Hem aanbidden in geest en waarheid. **25** De vrouw zei tot Hem: Ik weet dat [de] Messias komt, die Christus wordt genoemd; wanneer Die is gekomen, zal Hij ons alles verkondigen. **26** Jezus zei tot haar: Ik ben het, die tot u spreek.

- ❖ **Maar er komt een uur en het is er** → Jezus is de volkomen openbaring van de Geest en de waarheid
- ❖ **Aanbidden in Geest ...en waarheid?**
- ❖ **Israëls profetische hoop** (Joël 2:28-32) → **allen als profeten** (Handelingen 2).

'Maar dit is wat gesproken is door de profeet Joël: 'En het zal gebeuren in de laatste dagen, zegt God, dat Ik van mijn Geest zal uitstorten op alle vlees, en uw zonen en dochters zullen profeteren, en uw jongemannen zullen gezichten zien en uw ouden zullen dromen dromen. Ja, op mijn dienaren en op mijn dienaressen zal Ik in die dagen van mijn Geest uitstorten en zij zullen profeteren.'

- ❖ Zoals '**water en Geest**' (bij Nicodemus) dienen we '**Geest en waarheid**' te begrijpen als een '**hendiadys**'

De Samaritaanse vrouw: Aanbidden zoals het hoort (4:1-45)

19 De vrouw zei tot Hem: Heer, ik zie dat U een profeet bent. **20** Onze vaders hebben op deze berg aanbeden, en u zegt dat in Jeruzalem de plaats is waar men moet aanbidden. **21** Jezus zei tot haar: Geloof Mij, vrouw, er komt een uur dat u noch op deze berg, noch in Jeruzalem de Vader zult aanbidden. **22** U aanbidt wat u niet weet; wij aanbidden wat wij weten, want de behoudenis is uit de Joden. **23** Maar er komt een uur, en het is er, dat de ware aanbidders de Vader zullen aanbidden in geest en waarheid; immers, de Vader zoekt zulke [personen] die Hem aanbidden. **24** God is een geest, en wie Hem aanbidden, moeten Hem aanbidden in geest en waarheid. **25** De vrouw zei tot Hem: Ik weet dat [de] Messias komt, die Christus wordt genoemd; wanneer Die is gekomen, zal Hij ons alles verkondigen. **26** Jezus zei tot haar: Ik ben het, die tot u spreek.

- ❖ **Wat de vrouw 'weet' aangaande de Messias** → Wordt opmerkzaam genoeg; *door de Heer Jezus geaccepteerd!*
- ❖ **Jezus bevestigend**, maar tevens 'dubbelzinnig' antwoord → **IK BEN**, degene die tot u spreek... (egō eimi [ἐγώ εἰμι])

'Mozes zei tegen God: 'Stel dat ik naar de Israëlieten ga en tegen hen zeg: "De God van jullie vaders heeft mij naar jullie gezonden," en zij vragen mij: "Wat is zijn naam?"' Wat zal ik hun dan zeggen? 14 God zei tegen Mozes: 'IK BEN WIE IK BEN.

Dit is wat je tegen de Israëlieten moet zeggen: "IK BEN heeft mij naar jou gestuurd." ' (Ex.3:13,14)

'Wie heeft dit gedaan en volbracht, en de generaties vanaf het begin opgeroepen?
Ik, Jahweh - met de eersten van hen en met de laatsten - Ik ben het.' (Jes.41:4)

De Samaritaanse vrouw: Aanbidden zoals het hoort (4:1-45)

27 En hierop kwamen zijn discipelen en verwonderden zich dat Hij met een vrouw sprak; toch zei niemand: Wat zoekt U? of: Wat spreekt U met haar? **28** De vrouw verliet dan haar watervat en ging weg naar de stad en zei tot de mensen: **29** Komt, ziet een mens die mij alles heeft gezegd wat ik heb gedaan. Is Deze niet de Christus? **30** Zij gingen de stad uit en kwamen naar Hem toe. **31** Intussen vroegen de discipelen Hem aldus: Rabbi, eet. **32** Maar Hij zei tot hen: Ik heb voedsel om te eten dat u niet kent. **33** De discipelen dan zeiden tot elkaar: Heeft iemand Hem soms iets te eten gebracht? **34** Jezus zei tot hen: Mijn voedsel is, dat Ik de wil doe van Hem die Mij heeft gezonden en zijn werk volbreng.

❖ **De terugkerende discipelen zijn diep geschokt** → maar het goede nieuws overstijgt culturele zeden & gewoonten

❖ **De vrouw laat 'veelzeggend' nu haar waterkruik achter** → *de genezing van de blinde Bartimeüs?*

'Hij nu wierp zijn kleet af, sprong op en kwam bij Jezus.' (MK.10:50)

❖ **Jezus heeft te eten!** → het voedsel wat Hem echt leven geeft, *is het doen van de wil van de Vader; zijn werk voleindigen*

De Samaritaanse vrouw: Aanbidden zoals het hoort (4:1-45)

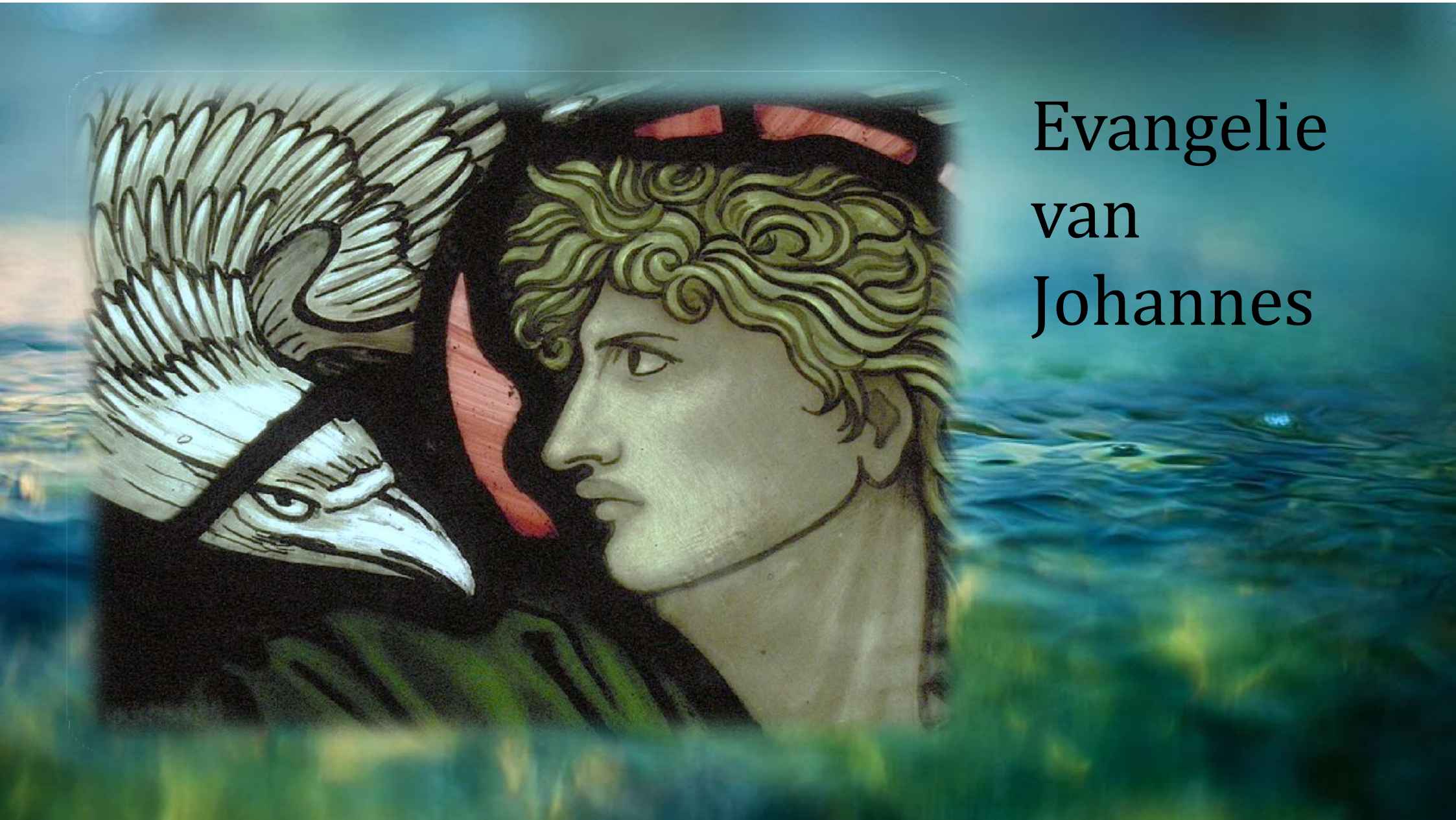

35 Zegt u niet: Het zijn nog vier maanden, dan komt de oogst? Zie, Ik zeg u: Slaat uw ogen op en aanschouwt de velden, want zij zijn al wit om te maaien. **36** De maaier ontvangt loon en verzamelt vrucht voor [het] eeuwige leven, opdat zich samen verblijden de zaaier zowel als de maaier. **37** Want hierin is de spreuk waar: De één zaait, de ander maait. **38** Ik heb u gezonden om te maaien wat u niet hebt bearbeid; anderen hebben het bearbeid en u bent op hun arbeid[sterrein] gekomen. **39** Velen nu van de Samaritanen uit die stad geloofden in Hem om het woord van de vrouw, die getuigde: Hij heeft mij alles gezegd wat ik heb gedaan. **40** Toen dan de Samaritanen naar Hem toe waren gekomen, vroegen zij Hem bij hen te blijven; en Hij bleef daar twee dagen. **41** En er geloofden er veel meer om zijn woord; **42** en zij zeiden tot de vrouw: Wij geloven niet meer op uw zeggen, want wijzelf hebben [Hem] gehoord en weten dat Deze waarlijk de Heiland van de wereld is.

- ❖ **Vier maanden tot de oogst** → Een 'gezegde' in de regio, dat niet van toepassing is op Gods aangebroken eindtijdoogst?
- ❖ **De oogst van de profeten: Ook Jezus zal voor een oogst zorgen**

'Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: als de tarwekorrel niet in de aarde valt en sterft, blijft zij alleen; maar als zij sterft, draagt zij veel vrucht.' (Jh.12:24)

“De dagen komen,” spreekt Jahweh, “dat de maaier zal worden ingehaald door de ploeger en de planter door degene die druiven treed.” (Amos 9:13; Joël 2:24; 3:18)

Evangelie
van
Johannes